

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

УДК 378:372.881

БОГДАНА САЛЮК

bogdanasaljuk@rambler.ru

кандидат філологічних наук, старший викладач,
Бердянський державний педагогічний університет

ТЕХНОЛОГІЇ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ДАНИХ У ВИКЛАДАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Розглядається питання використання технологій візуалізації даних, інфографіки та інтелектуальних карт у викладанні іноземної мови, зокрема англійської, студентам неспеціальних факультетів вищих навчальних закладів (ВНЗ). Наголошується на доцільності впровадження цих технологій, що сприятиме полегшенню сприйняття студентами граматичного або лексичного матеріалу, оптимізації навчального процесу, інтересу в подальшому вивченні іноземної мови. Інтелектуальні карти застосовуються при вивченні лексико-граматичного матеріалу на різних етапах – від введення нової теми до її повторення і узагальнення, а також у побудові системи комунікативних вправ та аналізу професійно орієнтованих текстів, у груповій, індивідуальній і самостійній роботі студентів.

Ключові слова: інфографіка, інтелектуальна мапа, викладання англійської мови.

БОГДАНА САЛЮК

bogdanasaljuk@rambler.ru

кандидат філологічних наук, старший преподаватель,
Бердянский государственный педагогический университет

ТЕХНОЛОГИИ ВИЗУАЛИЗАЦИИ ДАННЫХ В ПРЕПОДАВАНИИ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ

Рассматривается вопрос использования технологий визуализации данных, инфографики и интеллектуальных карт в преподавании иностранных языков, в частности английского, студентам неспециальных факультетов высших учебных заведений. Акцентируется на целесообразности внедрения этих технологий, что будет способствовать облегчению восприятия студентами грамматического либо лексического материала, оптимизации учебного процесса, интересу в последующем изучении иностранного языка. Интеллектуальные карты следует использовать при изучении лексико-грамматического материала на разных этапах – от введения новой темы до ее повторения и обобщения, а также при построении системы коммуникативных упражнений и анализа профессионально ориентированных текстов, в групповой и самостоятельной работе.

Ключевые слова: инфографика, интеллектуальная карта, преподавание английского языка.

BOGDANA SALIUK

bogdanasaljuk@rambler.ru

Candidate of Philological Sciences, Senior Lecturer,
Berdyansk State Pedagogical University

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
DATA VISUALIZATION TECHNOLOGIES IN TEACHING ENGLISH
AT HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS

The article discusses the use of data visualization technologies such as infographics and mind map in teaching foreign languages, particularly English, to students of non-special faculties of the higher educational establishments (programmers, psychologists, engineers, musicians etc). The expediency of introduction of these technologies that will help to relief students' perception of grammatical or lexical material as well as to optimize the educational process and interest in further study of English is noted. Infographics is used for the activation of lexical units, the assimilation of grammatical phenomena, the simulation of real-life situations to develop skills of monologue and dialogue speech, as well as for training in the use of lexical and grammatical material. The practice of English language teaching to students of non-special faculties illustrates the fact that they better perceive English phrasal verbs, thematic vocabulary, grammar, idioms through visualization. At the same time it helps to save time on the explanation of linguistic material in favor of speech activity. Mind map is also useful in the study of lexical and grammatical material in different stages – from the introduction of new themes to its repetition and generalization. Implementing mind map into the educational process the teacher can build the system of communicative exercises, the analysis of professional texts, group, individual and independent work of students.

Keywords: *infographics, mind map, teaching English.*

Сучасна вища освіта спрямована на оптимізацію навчального процесу, відповідно своєю метою передбачає віднаходження і впровадження таких форм і методів, які б дозволили в обмежений термін дати студентам фундаментальні знання, виробити в них стійкі професійні навички. Це актуально і при викладанні іноземної мови, зокрема англійської, студентам неспеціальних факультетів ВНЗ, оскільки ця дисципліна здебільшого розрахована на один навчальний рік, а студенти мають різний рівень шкільної підготовки. Водночас образ майбутнього фахівця будь-якої сфери суспільної діяльності та галузі знань немислимий без володіння англійською мовою як мінімум на рівні B2. Тож викладач має обрати такі засоби представлення інформації, за допомогою яких можна доступно і швидко пояснити навчальний матеріал, а студентам буде легше засвоїти нові знання.

Один із шляхів вирішення вказаної проблеми полягає у використанні зорової наочності (слайди, малюнки, фотографії, роздатковий матеріал, стенди, таблиці, схеми, колажі, відеофільми тощо), зокрема й через можливості сучасних інформаційних технологій при викладанні іноземної мови. Цікавим і дієвим засобом подання навчального матеріалу є візуалізація даних.

Проблема оптимізації процесу викладання іноземних мов за допомогою інформаційно-комунікативних технологій (В. Кухаренко, Е. Полат, О. Гарнопольський та ін.) і можливостей засобів наочності на заняттях з іноземної мови (Н. Гальскова, І. Солтисік, В. Федчик та ін.) все частіше привертає увагу науковців і методистів. Водночас питання застосування візуалізації даних як засобу навчання іноземної мови студентів немовних спеціальностей фактично не розглянуте, хоча кількість представленої в інтернеті інфографіки та інтелектуальних мап (mind map), що візуалізують правила і словник англійської мови, збільшується у геометричній прогресії (наприклад, <http://www.perfect-english-grammar.com/infographics.html>, <http://www.grammar.net/hi-res> тощо).

Мета статті – розглянути можливості впровадження технологій візуалізації даних (інфографіка та інтелектуальні мапи) як сучасних засобів наочності у викладанні англійської мови для студентів немовних спеціальностей ВНЗ.

Інфографіка або інформаційна графіка (англ. Information graphics, infographics) – це спосіб графічного відображення інформації, даних і знання, спрямований на швидке й чітке подання необхідної та складної інформації. Інфографіка «показує приховане, пояснює заплутане і адаптує незрозуміле» [4]. Дві треті інформації людина отримує через органи зору, водночас мислить і образами, що мають візуальну форму. Тому інформація, яка представлена візуально, сприймається швидше і викликає підвищену увагу, оскільки складає комплекс готових образів. При цьому текстовий контент завжди повинен знаходитись на першому місці [4].

Дослідження та обґрунтування інфографіки ведеться передовсім у контекстах веб-дизайну, програмування, освіти, аналізу даних, журналістики, маркетингу, статистики тощо.

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Серед найвідоміших і фундаментальних праць з інфографіки варто назвати книги Ж. Бертена «Семіологія графіки», К. Уейр «Візуалізація інформації: сприйняття дизайну», Е. Тафті «Візуальне пояснення», Р. Крама «Крута інфографіка: ефективна комунікація з візуалізації даних та дизайну», в яких автори насамперед вказують на значення цього засобу візуалізації інформації в сучасному інформаційному просторі.

Перевага інформаційної графіки в тому, що вона дозволяє просто і наочно представити велику кількість даних або комплексну інформацію про предмети, включаючи складні взаємовідносини між ними. Її форми: карикатура, діаграма, ілюстрація, емблема, малюнок, стрічка часу із світлиною або посиланнями на певну інформацію, хмаринка тегів, мапи, плакати, схеми тощо. Будь-який образ підходить для створення інфографіки, якщо він добре сприймається, запам'ятовується, ефективно працює для передання даних. Основна мета інфографіки – інформування, при цьому її часто застосовують в якості доповнення до основного тексту. Стиль інфографіки залежить передусім від мети і адресата. Інфографіка базується на певних законах, тому далеко не кожне зображення з даними можна назвати інфографікою [8, с. 381].

Один з перших adeptів інфографіки А. Каіро робить такі зауваги щодо створення ефективної візуалізації даних: 1) додавання контексту (крім власне графіків і малюнків повинна бути додаткова інформація, пов'язані з темою деталі); 2) детальний аналіз інформації має передувати її візуалізації, яку не варто спрощувати; 3) скептичне відношення до творчості, концентрація на фактах, оскільки візуалізація створюється не для перегляду, а для читання; 4) фокусування на тому, що дійсно важливо, врахування потреб цільової аудиторії [7]. Тож створення інфографіки не є простою річчю, її використання має бути доцільним і обміркованим.

Власне, крім вищезазначених професійних сфер програмування, економіки, ЗМІ тощо інфографіку варто застосовувати й у викладанні навчальних предметів. Мета педагога в роботі з інфографікою полягає в наступному: 1) викликати емоції та передати інформацію через візуальний образ, цим привертаючи увагу до потрібного об'єкта, важливої проблеми тощо; 2) допомогти студенту творчо представити результати свого дослідження; 3) залучити студентів до колективної творчості (проектів) з використанням комп'ютерних технологій [5].

У викладанні іноземної мови доцільно використовувати інфографіку при активізації лексичних одиниць, засвоєнні граматичних явищ, описі малюнків, моделюванні мовних ситуацій задля розвитку навичок монологічного та діалогічного мовлення, а також для тренування у використанні лексико-граматичного матеріалу [3]. Найчастіше створюють інфографіку для візуалізації фразових дієслів (<http://www.myenglishteacher.eu/blog/15-most-useful-phrasal-verbs-infographic/>), тематичної лексики (<http://www.myenglishteacher.eu/blog/vacation-improve-your-vocabulary-infographic/>), граматики (<http://blog.visual.ly/grammar-spelling-infographics/>), ідіом (<http://englishwitha twist.com/2014/05/16/happy-8-idioms-to-describe-happiness/>) тощо.

Так, Ж. Ротрелк зазначає, що перевага інфографіки при вивченні граматики студентами в тому, що вона відображає інформацію у візуально привабливому вигляді. При її створенні не обов'язково вигадувати ніяких оригінальних концепцій, а варто лише вставити стару інформацію (граматичні правила) у нову, більш привабливу «упаковку». «Створивши інфографіку в гарній упаковці, – говорить науковець, – я спокушую відкрити її та спожити граматику, яка є всередині» [11].

На думку методиста, на занятті інфографіку найкраще використовувати з інтерактивними дошками, куди вона проектується, або надрукувати її. Яскраві роздаткові матеріали завжди дуже популярні серед студентів, які можуть звертатися до інфографіки за потреби. Водночас інфографіка може стати мотивуючим засобом при подальшому виконанні навчального завдання. Студенти побачать доступне пояснення граматики і потім зможуть перевірити своє розуміння правил у виконанні відповідних вправ.

Практика викладання англійської мови для студентів неспеціальних факультетів ВНЗ (програмістів, психологів, технологів, музикантів тощо) засвідчує той факт, що вони краще сприймають складну для них англійську граматику та лексику завдяки візуалізації інформації. Водночас це сприяє економії часу на пояснення мовного матеріалу на користь мовленнєвої діяльності.

Наведемо декілька прикладів вдалої інфографіки мовних явищ. Так, на офіційному сайті мережі шкіл англійської мови «Green Forest» (<http://greenforest.com.ua/>) користувачам, які

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

вивчають і цікавляться англійською мовою, пропонується інфографіка, що візуалізує деякі граматичні правила. Зокрема, цікаво представлена візуалізація теми «Adjectives. Degrees of Comparison» (автори – К. Цимбалюк і Д. Левчук) [13]. Спочатку реципієнту пропонується проблемне питання: «Коли Ви обираєте машину, на які ознаки звертаєте увагу?». Далі читач має описати бажане за допомогою ступенів порівняння прикметників. Цікаво, що обидві групи прикметників за типом творення мають власні символи – схематично оформлених чоловіка і жінку. Притім «чоловіча» група представлена прикметниками, що утворюють порівняння за допомогою синтетичного способу (додавання суфіксів -er і -est), а «жіноча» – за допомогою аналітичного (використання more і most). Такий гендерний поділ є логічним, адже чоловічому мовленню притаманна стриманість у висловлюваннях і навпаки, жіночому – емоційність і тяжіння до деталізації інформації, особливо описів. Також подані прикметники, які творяться суффіксним способом (good, bad та ін.) (рис. 1).

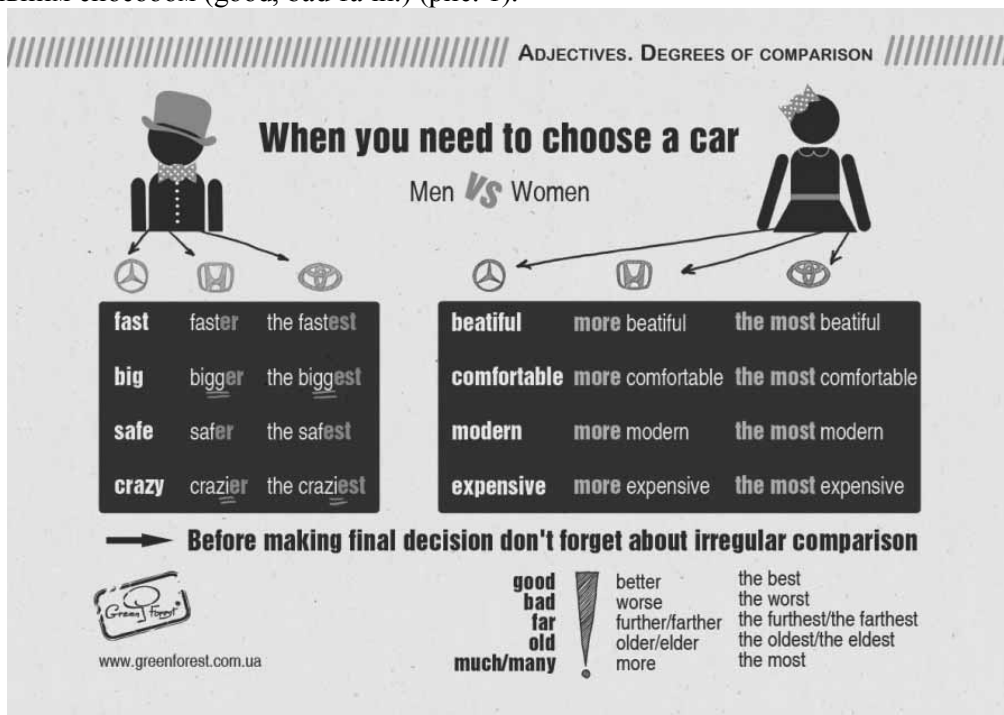

Рис. 1. Інфографіка «Adjectives. Degrees of Comparison».

Таким чином, яскрава «упаковка» (за висловом Ж. Ротрєкла), цікаве дизайнерське рішення у оформленні інфографіки приваблює студентів є доступною у рецепції, спонукає до вивчення граматичного правила. При цьому виконані й головні умови створення інфографіки: інформація сконцентрована на головній темі (ступені порівняння прикметників), проаналізована і подана стисло й водночас змістовно, наведені приклади з урахуванням цільової аудиторії (дорослі, що вивчають англійську, здебільшого молодь), простежується сюжет.

Окрім граматики, інфографіку варто використовувати при вивченні складних для сприйняття і запам'ятовування одиниць мови, особливо ідіом і фразових дієслів. Візуалізація абстрактних висловлювань допоможе легко і швидко засвоїти комплекс необхідної лексики і запровадити її у практику мовлення. Наприклад, дуже вдалою є інфографіка ідіом опису людини (рис. 2) [9], яка гумористично презентує доволі складні лексичні одиниці, як-от daredevil (зірвіголова, людина, яка йде на невинуваний ризик), що зображений у вигляді каскадера-мотоцикліста, або as nutty as a fruitcake (неповна розуму, божевільний), в якому впізнаємо Ейнштейна з його скуповдженим волоссям. Сучасній молоді, якими є студенти, однозначно сподобаються такі персонажі, а викликана в них позитивна емоція при вивченні лексики допоможе її легко запам'ятати. Аби прискорити цей процес, можна запропонувати студентам описати своїх знайомих, друзів або селебріті цими ідіомами.

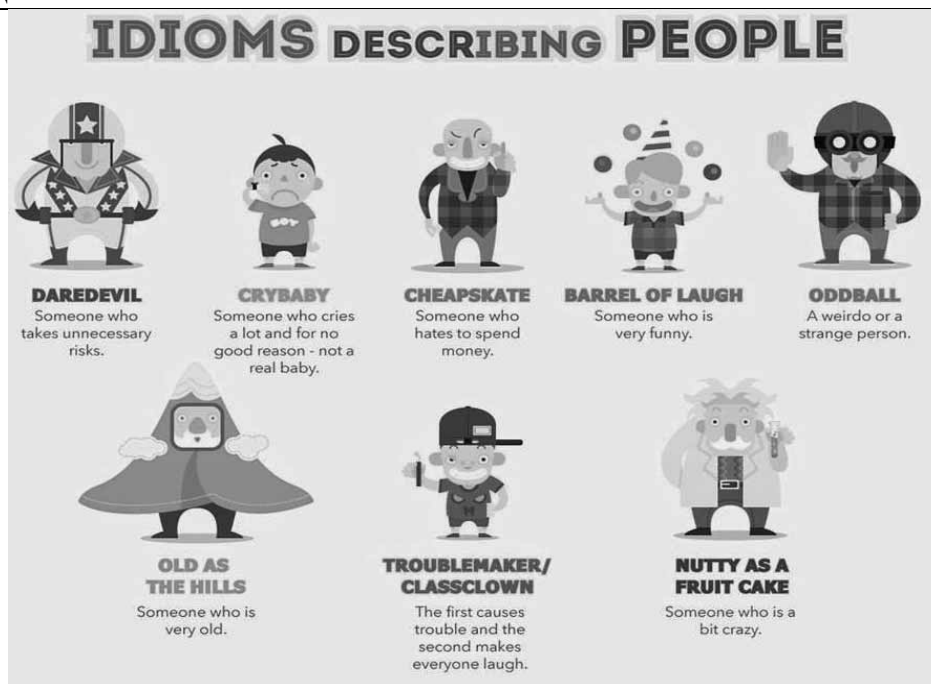

Рис. 2. Інфографіка «Idioms describing people».

Труднощі розуміння, крім вживання граматичних правил, ідіоматичних висловів і фразових дієслів, у студентів викликає омонімія англійських слів. Так, за допомогою інфографіки можна пояснити різницю між прийменниками *into* та *in to* [12] (рис. 3). Оскільки їхнє розрізнення у мовленні ускладнюється подібністю вимови, тому визначити, що мається на увазі, можна за контекстом або за допомогою паузи.

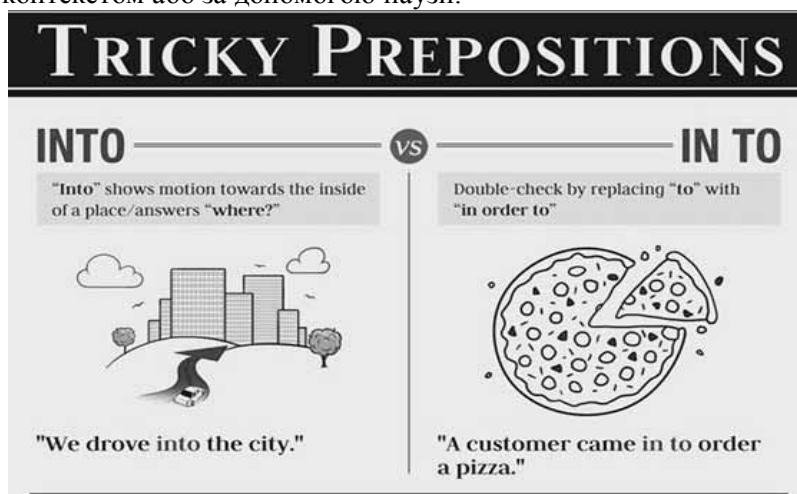

Рис. 3. Інфографіка «Tricky prepositions».

Через інфографіку студентам пояснюється наступне: прийменник *into* вказує на напрямок, рух ніби всередину чогось. Наприклад: *We drove into the city*. Власне, ця інформація візуалізується завдяки малюнку міста, куди умовний персонаж прямує, на що вказує намальована стрілка. Водночас наголошується, що не можна плутати *into* з *in to*, оскільки це два окремі прийменники: *A customer came in to order the pizza*. Варто додати, що аналізована інфографіка побудована за компаративним принципом, а тому подана інформація краще буде сприйнята і засвоєна студентами.

Іншим способом пояснення і засвоєння мовних явищ є так звана *mind map* або інтелектуальна/ментальна мапа (у цій статті користуємося цим поняттям і його перекладами як синонімічними). Це діаграма, в якій ідеї розташовані навколо ключової думки, і яка використовується задля генерування, відображення, структурування цих ідей. Часто застосовується у навчанні, організації роботи, вирішенні певних проблем. Інтелектуальна мапа має вигляд деревовидної структури радіальної форми, що відображає усі можливі зв'язки між

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

компонентами, і таким способом візуалізується інформація. Головна думка розташована у центрі і формулюється якомога точніше, а від неї йдуть розгалуження до множинних підрозділів. Mind map уподібнюється впорядкованому мозковому штурму, можуть охоплювати складні тексти, візуалізуючи їх ключові ідеї і демонструючи зв'язки, відображає логіку мислення [6].

Ідеологом mind map справедливо вважають британського психолога Т. Б'юзана, який визначив такі переваги її застосування у викладанні:

- інтелектуальні мапи привертають увагу аудиторії, відтак вона стає готовою до співпраці;
- заняття і презентації стають більш натхненними для студентів;
- навчальний матеріал стає гнучкішим до змін;
- оскільки інтелектуальні мапи безпосередньо відносяться до предмета заняття, студенти краще засвоюють матеріал;
- інтелектуальні мапи не тільки повідомляють факти, а й демонструють взаємовідносини між ними, що дозволяє студентам глибше зрозуміти тему;
- mind map допомагає побачити цілісну картину, що відображає систему знання з предмета, забезпечує збалансоване і різнобічне судження про предмет, заострю потребу у пошуку нової інформації;
- великий обсяг тексту можна зменшити до однієї багатоформатної інтелектуальної мапи, поєднувати думки з джерел з власними судженнями творця мапи [1, с. 224, 237].

У викладанні іноземних мов інтелектуальна мапа активно впроваджується на практиці, а її теоретичному обґрунтуванню як ефективного методу навчання присвячено дослідження А. Гордєєвої і С. Кулик. Аналізуючи використання цього методу на заняттях з англійської мови у початковій школі, науковці доходять висновку, що mind map уможлиблює оптимізацію процесу формування іншомовної лексичної компетентності учнів: «У сучасному світі з його величезними обсягами інформації використання КП [карт пам'яті – один з існуючих перекладів поняття mind map, який дослідниці пропонують використовувати саме для початкової школи – Б. С.] у навчанні школярів може призвести до позитивних результатів, оскільки, використовуючи готові карти або створюючи власні, учні вчаться вибирати, структурувати, запам'ятовувати ключову інформацію, з тим щоб далі використовувати її за необхідності. КП допомагають розвивати креативне і творче мислення, пам'ять та увагу школярів, а також роблять процес навчання цікавим, захоплюючим і продуктивним» [2, с. 13–14].

Погоджуючись з позицією вказаних вище науковців щодо доцільності використання цього методу наочності на уроках англійської мови, зауважимо на його правомірності й у викладанні іноземних мов у ВНЗ, звісно, з урахуванням вимог до рівня володіння мовою студентами та відповідністю до навчальних планів і програм.

Mind map стане у нагоді при вивченні лексико-граматичного матеріалу, при чому на різних етапах – від уведення нової теми до її повторення і узагальнення. Також на використанні цих мап можна побудувати й систему комунікативних вправ і аналіз професійно орієнтованих текстів, групову, індивідуальну і самостійну роботу студентів.

Наприклад, наводимо інтелектуальну мапу, у фокусі якої Present Simple англійського дієслова в активному стані [10] (рис. 4). Дослідивши цю мапу, студент матиме чітке уявлення, як будуються граматичні форми дієслів у ствердному, питальному і заперечному реченнях, коли варто використовувати цей час та як правильно додавати закінчення -s. Водночас така mind map є зручною при повторенні матеріалу, коли необхідно у короткий термін охопити великий обсяг інформації.

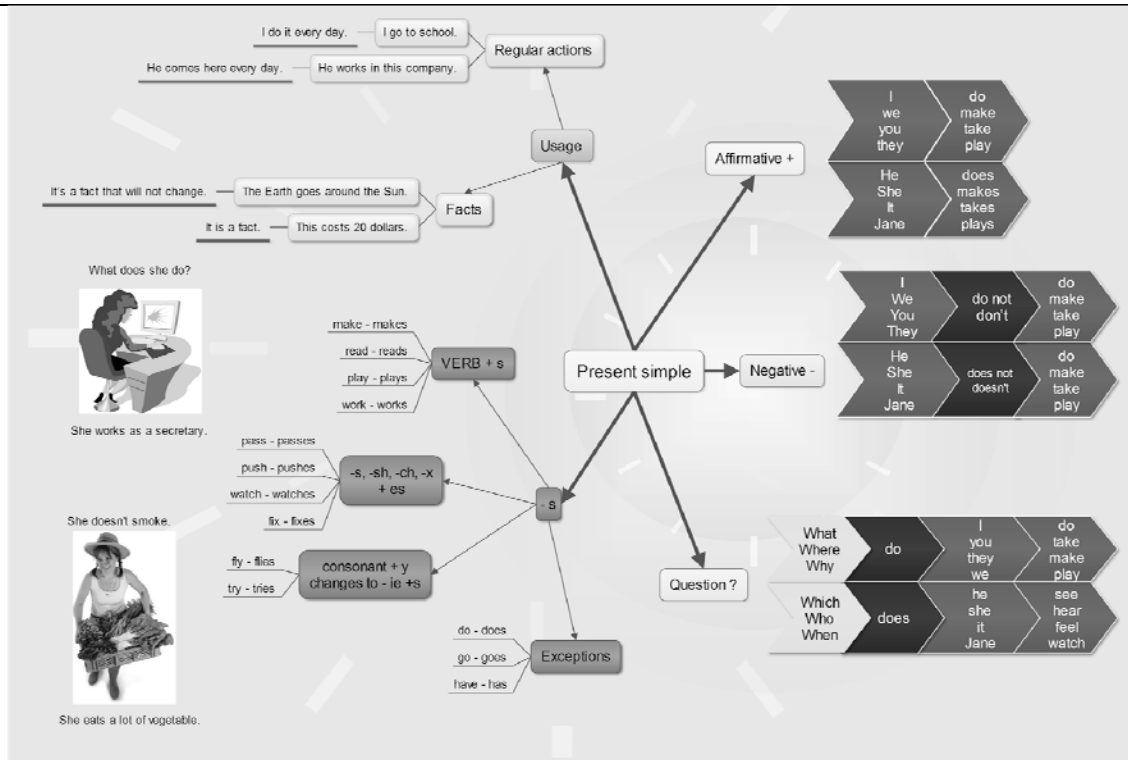

Рис. 4. Інтелектуальна мапа «Present Simple».

Отже, задеклароване суспільне завдання оновлення та осучаснення системи освіти, зокрема вищої, вимагає від педагогів мобільності у впровадженні новітніх методів та засобів навчання. Тому технології візуалізації даних, що мають тривалу історію та невпинно масштабуються в сьогоденному інформаційному просторі, стають у нагоді викладачам іноземних мов у ВНЗ. Такі популярні технології, як інфографіка і mind map, доцільно використовувати на заняттях з англійської мови, оскільки вони полегшують засвоєння і запам'ятовування студентами складного граматичного або лексичного матеріалу, оптимізують навчальний процес, зацікавлюють у подальшому вивченні іноземної мови.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бьюзен Т. Супермышление; пер. с англ. Е. Самсонов. – 2-е изд. / Т. Бьюзен, Б. Бьюзен. – Мн.: ООО «Попурри», 2003. – 304 с.
2. Гордеева А. Формування англійської лексичної компетентності молодших школярів з використанням карт пам'яті / А. Гордеева, С. Кулик // Іноземні мови. – 2013. – № 2. – С. 13–18.
3. Зіннуров Е. Технологія використання інформаційних засобів навчання на уроці іноземної мови / Е. Зіннуров // Методична скарбничка міста Новограда-Волинського. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nv-imc.edukit.zt.ua/news/id/2125/vn/Технологія-використання-інформаційних-засобів-навчання/>
4. Кочеванов А. Инфографика: вчера, сегодня, завтра / А. Кочеванов. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://infogra.ru/infographics/info-grafika-vchera-segodnya-zavtra>.
5. Кубрак Н. Мастерская «Инфографика в работе с детьми» / Н. Кубрак. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://sites.google.com/site/info-gradeti/home>.
6. Мапа думок [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Мапа_думок.
7. Перес Д. Советы Альберто Каиро по эффективной визуализации данных / Д. С. Перес. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ijnet.org/ru/node/7747>.
8. Савчук І. Використання візуалізації та інфографіки в навчанні декоративно-ужиткового мистецтва / І. Савчук // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти: зб. наук. праць / ред. Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ, О. Г. РОМАНОВСЬКИЙ. – Харків: НТУ «ХПІ», 2015. – Вип. 42 (46): матеріали міжнар. наук.-практ. конференції «Ідеї академіка Івана Зязюна у працях його учнів і соратників», 14–15 травня 2015 р. – С. 380–386.
9. Idioms describing people. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://manutd4me.blogspot.ru/2014/04/idioms-describing-people.html>.
10. Present Simple. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://weallswimtogether.blogspot.ru/2014/09/unit-1-present-simple-continuous.html>

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

11. Rotrekl Zdenek. How infographics can help teach the rules of English / Zdenek Rotrekl. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.britishcouncil.org/voices-magazine/how-infographics-can-help-teach-the-rules-of-english>.
12. Tricky prepositions. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.grammar.net/tricky-prepositions>.
13. Tsymbalyuk K. Adjectives. Degrees of Comparison / K. Tsymbalyuk, D. Levchuk. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://greenforest.com.ua/projects/articles/visual-grammar>.

REFERENCES

1. Buzan T., Buzan B. Supermyshlenie [The Mind Map Book], Minsk: Popurri, 2003. 304 p.
2. Hordyeyeva A., Kulyk S. Formuvannya anhlomovnoyi leksychnoyi kompetentnosti molodshykh shkolyariv z vykorystanniam kart pam'yati [Formation of English Lexical Competence of Junior Students using Mind Maps]. Inozemni movy, 2013, vol. 2, pp. 13–18.
3. Zinnurov E. Tekhnolohiya vykorystannya informatsiynykh zasobiv navchannya na urotsi inozemnoyi movy [Technology of using of information educational tools in the foreign language lesson]. – Access modes: <http://www.nv-ime.edukit.zt.ua/news/id/2125/vn/Технологія-використання-інформаційних-засобів-навчання/>.
4. Kochevanov A. Infografika: Vchera, segodnya, zavtra [Infographics: yesterday, today, tomorrow]. – Access modes: <http://infogra.ru/infographics/infografika-vchera-segodnya-zavtra>.
5. Kubrak N. Masterskaya «Infografika v rabote s det'mi» [Workshop «Infographics in the work with children»]. – Access modes: <https://sites.google.com/site/infogradeti/home>.
6. Mind map. – Access modes: // https://en.wikipedia.org/wiki/Mind_map.
7. Peres D. Sovety Al'berto Kairo po effektivnoi vizualizatsii dannyakh [Alberto Cairo's advice in effective data visualization]. – Access modes: <http://ijnet.org/ru/node/7747>.
8. Savchuk I. Vykorystannya vizualizatsiyi ta infografiky v navchanni dekoratyvno-uzhytkovomu mystetstvu [Use of visualization and infographics in learning decorative handcraft art]. Problemy ta perspektyvy formuvannya natsional'noyi humanitarno-tekhnichnoyi elity, 2015, vol. 42 (46), pp. 380–386.
9. Idioms describing people. – Access modes: <http://manutd4me.blogspot.ru/2014/04/idioms-describing-people.html>
10. Present Simple. – Access modes: <http://weallswymtogether.blogspot.ru/2014/09/unit-1-present-simple-continuous.html>
11. Rotrekl Zdenek. How infographics can help teach the rules of English. – Access modes: <https://www.britishcouncil.org/voices-magazine/how-infographics-can-help-teach-the-rules-of-english>.
12. Tricky prepositions. – access modes: // <http://www.grammar.net/tricky-prepositions>.
13. Tsymbalyuk Katya, Levchuk Dasha. Adjectives. Degrees of Comparison. – Access modes: <http://greenforest.com.ua/projects/articles/visual-grammar>

УДК 81'255.4:06.053.56

АННА МОНАШЕНКО

monashenko_anna@mail.ru

кандидат педагогічних наук, асистент,

Національний університет біоресурсів і природокористування України

СПЕЦИФІКА ПИСЬМОВОГО ПЕРЕКЛАДУ В ПОРІВНЯННІ З УСНИМ

Висвітлено та проаналізовано думки відомих вчених щодо відмінності між усним та письмовим перекладом і встановлено їх особливості. Визначено критерії, які використовуються для розгляду специфіки усного перекладу в порівнянні з письмовим. Подано авторське визначення письмового перекладу. Висвітлено класифікації моделей перекладу. Грунтовний аналіз різних класифікацій моделей перекладу доводить, що в своїй основі їм властиві одні і ті ж моделі, а саме: ситуативна, трансформаційна, семантична, комунікативна, психолінгвістична, інформативна, інтерпретативна. Розглянуто сутнісні характеристики кожної з виокремлених моделей. Висвітлено та охарактеризовано класифікації типів перекладу. Висвітлено переваги у процесі навчання перекладу з точки зору навчальної доцільності, починаючи з письмового.

Ключові слова: *письмовий переклад, усний переклад, моделі перекладу, перекладач.*